

Vergaderjaar 2011–2012

XCVIII

Raming der voor de Eerste Kamer in 2013 benodigde uitgaven, evenals aanwijzing en raming van de ontvangsten

A

RAMINGEN

Den Haag, 9 mei 2012

Ter voldoening aan artikel 16 van het Reglement van Orde biedt de Huishoudelijke Commissie hierbij de Kamer de raming aan van de in 2013 voor haar benodigde uitgaven, alsmede die van de in dat jaar te verkrijgen ontvangsten en van de meerjarencijfers. De ramingen zijn bestemd om, na door de Kamer te zijn vastgesteld, bij de regering te worden ingezonden ten behoeve van de Rijksbegroting voor het jaar 2013.

De Huishoudelijke Commissie,

De Graaf, voorzitter
Putters
Franken

Hamilton, griffier

Inleiding

Taken en taakvervulling Eerste Kamer der Staten-Generaal

De kerntaken van de Eerste Kamer der Staten-Generaal liggen in het, als sluitstuk van de wetgevingsketen, toetsen van voorgenomen wetgeving, en het controleren van de regering. De Eerste Kamer besteedt daarbij bijzondere aandacht aan de beoordeling van de wetgevingskwaliteit. Ter ondersteuning van hun werkzaamheden voorziet de ambtelijke organisatie de Kamerleden van wetgevingsdossiers en informatiedossiers. Bij de voorbereiding van wetgevingsdossiers wordt rekening gehouden met de in 2008 vastgestelde lijst aandachtspunten voor de wetgevingskwaliteit.

Voorts heeft de Eerste Kamer taken op het terrein van de Europese wetgeving en het Europese beleid. Deze zijn door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in omvang en intensiteit toegenomen. De verwerking van de wetgevende productie van twaalf ministeries, als ook de beoordeling van Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen, vergt grote inzet, maar ook een doelmatige werkwijze. Dankzij het parttime karakter van de taakuitoefening door de Leden van de Eerste Kamer en de naar internationale maatstaven zeer bescheiden omvang van de parlementaire staf, is de Eerste Kamer een van de parlementaire huizen in Europa met het laagste budget.

Als belangrijke resultaten van de verbeteracties van de laatste jaren kunnen worden genoemd:

- Wetgevingsdossiers worden voorbereid met inachtneming van aandachtspunten voor de wetgevingskwaliteit die het College van Senioren heeft vastgesteld;
- Versterking van de kwaliteit, diepgang en samenhang in het werk van de Eerste Kamer en vergroting van betrokkenheid van het maatschappelijk veld bij het wetgevingsproces in de vorm van expertmeetings, symposia, hoorzittingen en werkbezoeken.
- In plaats van inhoudelijke debatten te voeren over (een) begrotingshoofdstuk(ken) kiest de Kamer er voor een aantal malen per jaar een beleidsdebat te voeren. Inhoudelijke uitgangspunten ten aanzien van beleidsdebatten zijn: een scherpe afbakening van het onderwerp van een beleidsdebat; een benadering vanuit de volgende invalshoeken: een interdepartementale benadering; een integrale benadering (combinatie van beleidsterreinen); een lange termijn perspectief. Een beleidsdebat schenkt aandacht aan
- rechtmatigheid, doelmatigheid, en uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van (voorgenomen) beleid. Een beleidsdebat wordt gedegen voorbereid door de vakcommissie op wier voorstel het debat plaats vindt (bijvoorbeeld werkbezoeken en het organiseren van expertmeetings), zo mogelijk met inschakeling van externe deskundigen. In 2011/2012 vonden bij voorbeeld beleidsdebatten plaats over ontwikkelingssamenwerking, het advies van de Staatscommissie Grondwet (Commissie Thomassen), de toekomst, rol en bevoegdheden van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en de beoogde toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).
- De primaire betrokkenheid van alle vakcommissies van de Kamer bij de totstandkoming van Europese wetgeving is vergroot. De commissies bepalen zelf welke dossiers hun bijzondere aandacht zullen krijgen en treden vanaf het moment van indiening door de Europese Commissie in overleg met de regering. De dialoog kan zich ook uitstrekken tot de Europese Commissie, het Europese Parlement en de nationale parlementen van de lidstaten. De Kamer tracht niet alleen op het vlak van de subsidiariteittoets tot afstemming met de Tweede

Kamer te komen, maar zoekt over de brede nationale en Europese linie de samenwerking op. In verband met de gewijzigde Europese taken is de Europapoort (de Europese website van de Eerste Kamer), www.europapoort.nl, aangepast. Per commissie is het Europese werkveld inzichtelijk gemaakt. Tevens brengt de Kamer driewekelijks een nieuwsbrief uit, EUupdate. In 2011 is de site Europapoort verder doorontwikkeld met diverse faciliteiten, zoals de automatische link met databases Prelex en IPEX, die voorzien in een automatische koppeling op basis van com-nummers met dossiers van de Europese Commissie. Aan het eind van de Kamerperiode 2007–2011 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden van de nieuwe Europese werkwijze van de Eerste Kamer.

- Ook de website www.eerstekamer.nl heeft een belangrijke vernieuwing ondergaan waardoor het voor belangstellende burgers, maatschappelijke organisaties en bestuurlijke gremia eenvoudiger geworden is op de voet te volgen wat zich in de Eerste Kamer afspeelt, wat de stand bij de behandeling van wetgeving door de Eerste Kamer is, wat de Kamer middels toezeggingen en moties heeft bewerkstelligd, hoe wordt omgegaan met Europese dossiers en hoe de Eerste Kamer de regering controleert. Website en teletekst bevatten uitnodigende vooraankondigingen van Kamervergaderingen met een heldere beschrijving van de voornaamste wetsvoorstellen op de Kameragenda.
- In de Eindrapportage Werkbelasting en arbeidsvoorwaarden Eerste Kamerleden die in mei 2009 aan het College van Senioren is gepresenteerd, komt tot uitdrukking dat de middelen voor fractieondersteuning door vele Leden als niet toereikend werden bestempeld. Met ingang van 2012 zijn de middelen voor fractieondersteuning verruimd.
- De Eerste Kamer vormt voor Senatoren en medewerkers een inspirerende werkomgeving. Teneinde jong talent de mogelijkheid te bieden kennis te maken met die werkomgeving en de mogelijkheid te bieden door een bijdrage aan het ondersteunende werk ten behoeve van de Kamer kennis en ervaring op te doen die zeer relevant kan zijn voor de verdere loopbaan, heeft de Eerste Kamer een stageprogramma opgezet. Het stageprogramma is in 2011 en 2012 zeer succesvol verlopen.
- Bijzondere aandacht hebben de afgelopen jaren de educatieve programma's voor scholieren gehad, zoals het project De Derde Kamer, waarin de Eerste Kamer een actief aandeel heeft.

In 2012 is daarnaast bijzondere aandacht gegeven aan de implementatie van de volgende projecten:

Implementatie notitie Parlementaire diplomatie

Binnen de Eerste Kamer leven er twee uitgangspunten die van invloed zijn op de (verdere) invulling aan en de vormgeving van de parlementaire diplomatieke activiteiten. De Eerste Kamer is al lange tijd geen voorstander van het creëren van méér internationale (parlementaire) fora. Wanneer er meer nieuwe interparlementaire organen worden ingesteld, dreigt het gevaar dat er overlap ontstaat met de werkzaamheden van reeds bestaande instellingen en organen. Afbouw van instellingen moet niet uit de weg worden gegaan, wanneer deze hun zelfstandige functie verloren hebben.

Een ander uitgangspunt dat binnen de Kamer leeft, is het streven naar rationalisatie. Rationalisatie wordt omschreven als een zo gunstig mogelijke organisatie van de productie met het doel de prestatie te verhogen en kracht, tijd en geld te besparen. Binnen de context van interparlementaire samenwerking zou men ook kunnen zeggen:

- het integreren van de nationale en internationale parlementaire activiteiten teneinde de effectiviteit te vergroten

- het bevorderen van de efficiëntie en daadkracht van de bestaande parlementaire assemblees, en
- het versterken van de samenwerking tussen de reeds bestaande assemblees teneinde de effectiviteit van de parlementaire controle op regeringsbeleid in verschillende fora te vergroten.

Rationalisatie en focus zorgen dus voor een verhoogd en daardoor tastbaarder resultaat van de diplomatieke activiteiten en zorgen er voor dat de ondernomen activiteiten een beperkter beroep doen op de beschikbare middelen en tijd.

Voor de Eerste Kamer geldt altijd dat het parttime karakter van het lidmaatschap, als ook de naar internationale maatstaven bezien kwantitatief bescheiden ambtelijke ondersteuning, grenzen stelt aan wat er mogelijk is. Er zullen dus altijd rationele keuzes moeten worden gemaakt uit de schier onbegrensde mogelijkheden die er zijn om internationaal actief te zijn. Selectiviteit is geboden. Gelet hierop heeft de Eerste Kamer ook steeds afgezien van het ingaan op uitnodigingen te komen tot het opzetten van gestructureerde bilaterale vriendschapsgroepen met andere Senaten of andere parlementen. Het verdient de voorkeur bilaterale parlementaire contacten zoveel mogelijk te organiseren in de marge van internationale vergaderingen. Dergelijke contacten kunnen, zo leert de ervaring, ook goed tevoren gepland worden.

Een aanzienlijk deel van de diplomatieke activiteiten richt zich op de Europese Unie. Nationaal beleid en Europees beleid zijn nauw met elkaar verweven. Binnen de Europese Unie is, mede door de diplomatieke inspanningen vanuit de Eerste Kamer, de rol van de nationale parlementen versterkt. De Eerste Kamer heeft na een uitvoerige Europese herbezinning haar werkwijze aangepast aan de belangrijke rol die parlementen thans binnen het Europese wetgeving- en beleidsproces kunnen vervullen. De nieuwe Europese werkwijze¹ is voluit in de fase van implementatie. De procedures brengen mee dat er over vitale dossiers interparlementaire afstemming kan zijn. Daartoe worden primair digitale kanalen als IPEX, de interparlementaire website van de EU-lidstaten (www.ipex.eu) benut.

Het College van Senioren heeft de volgende voorstellen aanvaard, gericht op verdere verbetering van de interparlementaire activiteiten van (Leden van) de Eerste Kamer:

Deelname aan interparlementaire assemblees en vergaderingen

- a) adequate voorbereiding en vaststelling van de inbreng in vergaderingen van assemblees/Europese vergaderingen (COSAC/COFACC/CODAC) in de daartoe geëigende commissies van de Eerste Kamer; daar bezien of vanuit Nederland een gemeenschappelijk standpunt kan worden ingebracht;
- b) een adequate (mondelinge) terugkoppeling na afloop van de interparlementaire activiteiten in commissieverband door het agenderen van de in een assemblee en/of conferentie aangenomen stukken (resoluties, rapporten, aanbevelingen);
- c) relevante uitkomsten van interparlementaire activiteiten meenemen bij debatten met de regering (bijvoorbeeld Algemene Politieke Beschouwingen, Algemene Europese Beschouwingen);
- d) ministers bij gebleken belangstelling voor onderwerpen op de agenda van de ministerraad uitnodigen om te rapporteren over de voortgang in de besluitvorming in de ministerraden van de onderscheiden internationale organisaties waarbij ook verantwoord kan worden op welke wijze de ministerraden zijn omgegaan met rapporten en aanbevelingen van parlementaire assemblees;

¹ Kamerstuk 30 953 H.

- e) de ministers van Buitenlandse Zaken en/of Justitie uitnodigen voorafgaand aan de jaarlijkse ministeriële conferentie van de Raad van Europa overleg te voeren over de inzet van Nederland tijdens die conferentie;
- f) in aanmerking genomen het feit dat de Speakers conferences van de EU na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon aan betekenis hebben gewonnen, worden de agenda's van deze conferenties en de belangrijkste stukken voor advies geagendeerd in de commissie ESO; tevens wordt daarmee een goede coördinatie vanuit Nederland bereikt van het werk binnen de Speakers Conference en de COSAC;
- g) de inzichtelijkheid van het werk dat in interparlementaire assemblees/vergaderingen wordt verricht, kan worden vergroot door consequente berichtgeving op de website van de Eerste Kamer over de bijdragen die vanuit de Eerste Kamer zijn geleverd, als ook over de besluiten die de Assemblee/interparlementaire EU-commissie heeft genomen; daartoe wordt de griffie Interparlementaire Betrekkingen gevraagd korte verslagen van vergaderingen binnen het kader van de parlementaire assemblees te maken en zet de griffie van de Kamer het gebruik voort korte verslagen te maken van interparlementaire vergaderingen in EU-verband;

Ontvangsten van hoge buitenlandse functionarissen en parlementaire delegaties

Verzoeken van buitenlandse parlementaire delegaties om in de Eerste Kamer ontvangen te worden, worden aan de commissies BDO en ESO voorgelegd, voorzien van een advies hoe op het verzoek zou kunnen worden gereageerd. Doel, nut en rationaliteit zullen worden afgewogen tegen tijdsbeslag en praktische inpasbaarheid van de ontvangst.

Officiële bezoeken aan het buitenland

Wanneer in delegatieverband een buitenlandse reis wordt gemaakt, is het wenselijk dat, analoog aan de voorbereiding van deelname aan internationale vergaderingen, de inbreng in de besprekingen die in het gastland worden gevoerd, binnen de delegatie goed worden voorbereid. Uiteenlopende opvattingen kunnen uiteraard tot uitdrukking komen, maar over eventuele gemeenschappelijke inzet en gedrag tijdens de gesprekken dient voorafgaand constructieve afstemming plaats te vinden.

Activiteiten gericht op (wederzijdse dan wel unilaterale) technische bijstand

In het licht van de beperkte personele capaciteit van de Eerste Kamer betracht de Griffier terughoudendheid in het (doen) deelnemen aan interparlementaire ambtelijke activiteiten en het ontvangen van buitenlandse ambtelijke delegaties. Niettemin blijft participatie in de interparlementaire ambtelijke netwerken van belang om goede ondersteuning te bieden bij diplomatieke activiteiten van Voorzitter en Leden. De ervaring heeft voorts geleerd dat de werkwijzen binnen (de ambtelijke organisatie van) de Eerste Kamer voor buitenlandse parlementen soms een voorbeeldfunctie hebben. Tegemoetkomen aan verzoeken om informatie-overdracht over de organisatie van het parlementaire werk en de parlementaire gang van zaken rond wetgeving en beleid (ook Europees) draagt bij tot een positief beeld over de Eerste Kamer in internationaal verband.

Papierarm parlement; verdere automatisering en digitalisering

De Eerste Kamer distribueert met ingang van 13 september 2011 haar vergaderstukken via een tablet naar de 75 senatoren. Bij aanvang van de eerste vergadering na het zomerreces ontvingen de Kamerleden een iPad met een applicatie (App) die speciaal voor de Eerste Kamer is ontworpen. Met dit eigentijdse communicatiemiddel kunnen de Kamerleden de volledige informatiestroom van agenda's, wetsvoorstellen, Kamer correspondentie en andere vergaderstukken raadplegen en beheren. De Eerste Kamer der Staten-Generaal is daarmee de eerste van alle parlementaire huizen in Europa die volledig is overgeschakeld op digitale informatievoorziening. Meerdere parlementen elders in Europa overwegen om hun documentenstroom verder te digitaliseren, maar de Nederlandse Senaat heeft de primeur bij de overstap naar digitaal vergaderen met ondersteuning van een tablet. Met deze stap heeft de Eerste Kamer gebroken met een historie van bijna 200 jaar verspreiding van wetsontwerpen, brieven van de regering, verslagen en andere vergaderstukken in gedrukte vorm. Al deze post was wekelijks goed voor duizenden pagina's aan drukwerk per Kamerlid, dat voorheen met een koerier werd bezorgd op de huisadressen van de Kamerleden. Sinds nationale parlementen ook hun oordeel mogen geven over beleidsvoorstellen van de Europese Unie, was deze hoeveelheid Kamerpost nog verder gegroeid. De 75 senatoren kunnen alle documenten thans direct raadplegen op hun iPad en aantekeningen plaatsen bij vergaderstukken. Vanuit de agenda kan direct worden «gelinkt» naar de nationale en Europese dossiers. De introductie van de iPad vond plaats na een zorgvuldige voorbereiding, waarbij software is ontwikkeld voor een efficiënt beheer van agenda's en complete dossiers van wetsvoorstellen. Het besluit is mede genomen uit overwegingen van duurzaamheid en besparing van kosten. Ook praktische voordelen, zoals efficiënte archivering en het doorlopend actualiseren van agenda's en bestanden speelden een belangrijke rol. De Eerste Kamer heeft het systeem ontwikkeld in samenwerking met het Kennis- en Exploitatatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (onderdeel van stichting ICTU) en PDC Informatie Architectuur. De applicatie zelf is ontworpen en geleverd door ICT-dienstverlener Sogeti. De App is tijdens het zomerreces van 2011 uitvoerig getest. Daarbij bleek dat de elektronische verspreiding van Kamerstukken zowel efficiënt, bedrijfszeker als betrouwbaar is. De draadloze communicatie wordt ondersteund met 21 WiFi-zenders, waarmee het monumentale gebouw van de Eerste Kamer begin september 2011 is uitgerust. Met het systeem dat nu operationeel is, konden aanzienlijke besparingen worden bereikt door een structurele vermindering van printkosten en koeriersdiensten van de Eerste Kamer. De digitalisering van alle werkprocessen met behulp van de iPad heeft bij volksvertegenwoordigingen en andere overheidsinstellingen in binnen- en buitenland veel aandacht getrokken.

Huisvesting Eerste Kamer

Op het terrein van huisvesting waren de jaren 2011/2012 voor de Eerste Kamer «oogstjaren». Een aantal jaren is vooral in overleg met de Raad van State en de Rijksgebouwendienst nagestreefd de ruimtelijke voorzieningen voor de Eerste Kamer uit te breiden.

Sinds 2009 waren de prioritaire wensen c.q. eisen van de Eerste Kamer op het gebied van de huisvesting:

1. Ruimte voor fractiekamers, spreekkamers en flexibele werkplekken voor senatoren, eventueel werkruimte voor personeel op de eerste verdieping van het gebouw van de Raad van State.
2. Inrichting van een zaal in het gebouw van de Raad van State – met een voorportaal voor de (veiligheids) screening en opvang van bezoekers –

die elke dinsdag dienst zou kunnen doen als openbare commissiezaal, voor het publiek toegankelijk.

In 2010 kwam een Intentieovereenkomst huisvestingsopgave Binnenhof tot stand. In deze overeenkomst is vastgelegd dat in elk geval de (in verband met de verwachte toename van het aantal middelgrote fracties) benodigde extra fractiekamers uiterlijk 7 juni 2011 (de dag van de installatie van de nieuwe Kamer) zouden worden opgeleverd. De Rijksgebouwendienst heeft zich aan die afspraak stipt gehouden. Daarnaast kwamen de volgende projecten bouwkundig tot voltooiing:

- vernieuwing gangenstelsel op de tweede verdieping: de ambtenarenkamer (terzijde van de ambtenarentribune waar de ondersteuning van de bewindslieden is ondergebracht) en gang op tweede verdieping gebouw Raad van State, een gang die was opgeknipt in vele kleine kamertjes die «uitgewoond» waren;
- op de tweede verdieping van het gebouw van de Raad van State zijn acht ruimtes (drie grotere en vijf kleinere) voor de Eerste Kamer beschikbaar gekomen;
- vernieuwing receptie en belendende garderoberuimte (inclusief toiletten);
- toilet in de gang commissiezalen;
- herstel tot één kamer van de bodekamers in de erker van het EK-gebouw; nieuw plafond tussen deze kamer en het lees kabinet.

De aan de Buitenhofzijde van het voormalige Stadhouders Paleis voor de Eerste Kamer beschikbaar gekomen ruimtes kregen, in afwachting van een grote renovatie van de zuidkant van het Binnenhof, voor de komende jaren een tijdelijke wandbekleding. Studenten van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten hebben ontwerpen voor de wandbekleding van de kamers gemaakt. Voor iedere kamer zijn ontwerpen gemaakt gebaseerd op periodes uit de Nederlandse geschiedenis vanaf de onafhankelijkheidsstrijd van de Nederlanden tot onze tijd.

In september 2011 werd de tweede verdieping van het gebouw ten behoeve van de Kamer opgeleverd. Deze nieuwe verdieping biedt de Eerste Kamer: vergaderruimtes, spreekkamers, flexibele werkplekken voor senatoren en kantoorruimte voor personeel.

Sinds de aanvang van de parlementaire periode 2011–2015 heeft de Eerste Kamer dus de beschikking over een sterk vergroot eigen gebouw. Op de eerste etage blijven (voorshands) een tweetal kamers in gebruik bij de Vice-President van de Raad van State. Het is nog niet geheel duidelijk wanneer de restauratie van de Oude raadszaal en de «overdracht» van de huidige raadszaal aan de Eerste Kamer zich zal voltrekken.

Voornemens voor 2013

De onderhavige raming gaat ervan uit dat de werkzaamheden van de Eerste Kamer in 2013 zullen worden voortgezet met inachtneming van de aanpassingen zoals die in de achterliggende jaren zijn doorgevoerd. Er zijn, in het licht van de precare situatie van 's Rijksfinanciën, geen middelen geraamd voor grote nieuwe projecten in 2013. Ten opzichte van de begroting voor 2012 vertoont de raming 2013 een neergaande lijn van kosten, waarbij zij aangetekend dat in de begroting 2012 was voorzien in incidentele uitgaven verband houdend met het Parlementaire Onderzoek Privatisering en Verzelfstandiging Overheidsdiensten.

Europese samenwerking

Op Europees vlak zullen de start van de Interparlementaire Conferentie die toezicht gaat houden op het Gemeenschappelijke Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) van de Europese Unie en op het Gemeenschap-

pelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB), ter vervanging van de CODAC en de COFACC, bijzondere aandacht vragen. Voorts zal de interparlementaire samenwerking in het kader van het Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de Economische en Monetaire Unie een aandachtsgebied worden. Het Verdrag vraagt, op de voet van artikel 13, interparlementaire uitwisseling van informatie en gedachtewisseling over het begrotingsbeleid van de lidstaten.

Verdere ontwikkeling digitaal parlement

Op basis van de ervaringen opgedaan met de digitale verspreiding van de parlementaire documenten, zal de Eerste Kamer App verder worden ontwikkeld. Voortgang vinden de projecten verbetering interne documentenopslag op basis van Share Point, als ook de postroutering via PerfectView CRM.

Beheer gebouwen

In de loop van 2012 komen de werkzaamheden in de galerij waar voorheen de ambtenarenkamer was ondergebracht, tot afronding. Daar blijven werkplekken voor ambtenaren die bewindslieden tijdens de debatten ondersteunen, maar de verbeterde toegang tot de Mauritsstoren/nieuwe vleugel maakt het mogelijk daar eventueel ook ruimte te bieden aan ondersteunende ambtenaren.

Het voormalige leeskabinet, in het 17e eeuwse appartement van de Princess Royal Maria Henriëtte Stuart, de weduwe van stadhouder Willem II en moeder van stadhouder Willem III, wordt op termijn zoveel mogelijk in oude staat teruggebracht. Gestreefd wordt de originele 17e eeuwse tapijten die thans zijn opgeslagen in het Rijksmuseum, terug te brengen naar de ruimte van de Princess Royal. In 2012 krijgt het vertrek een tijdelijke bekleding, vergelijkbaar met de ruimtes op de nieuwe verdiepingen. Niettemin hoopt de Eerste Kamer hier binnen afzienbare tijd de beschikking te krijgen over een representatieve kamer die via de wandelgang te betreden is.

Voor het gehele gebouw van de Eerste Kamer (inclusief het deel dat van de Raad van State wordt overgenomen) blijft een grootscheepse renovatie (met name ook installatietechnisch) op termijn noodzakelijk. De grote renovatie is een project dat vele miljoenen euro's gaat kosten. De kans is gering dat daarvoor de komende jaren gelden op de begroting zullen worden vrijgemaakt. In 2013 zal in overleg met de Rijksgebouwendienst nader worden bezien wat er aan technische aanpassingen aan het gebouw noodzakelijk en mogelijk is.

Sinds 2011/2012 is het aantal vierkante meters waarover de Eerste Kamer de beschikking heeft, toegenomen. Dit vergt vergrote inzet van middelen voor onderhoud en beheer. Daarin is voorzien door reallocatie binnen het budget (dankzij afgenomen kosten voor drukwerk en postbezorging).

Viering 200 jaar Koninkrijk en 200 jaar Staten-Generaal/Eerste Kamer

De jaren 2013 tot en met 2015 zullen in Nederland mede in het teken staan van de viering van 200 jaar onafhankelijk Koninkrijk en 200 jaar parlementaire democratie. In 2015 bestaan de Staten-Generaal 200 jaar als bicameraal parlement. Uiteraard zal daaraan passende aandacht worden geschonken. De voorbereidingen daartoe worden op gang gebracht.

Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal

De Voorzitter van de Eerste Kamer heeft ook de leiding van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal. De wetgevende taak van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal is beperkt van omvang.

Plenaire vergaderingen van de Verenigde Vergadering hebben doorgaans een sterk ceremonieel karakter: met name springt in het oog de vergadering die op grond van artikel 65 van de Grondwet jaarlijks op de derde dinsdag van september wordt gehouden. De uit de organisatie van de Verenigde Vergadering voortvloeiende kosten maken deel uit van de begroting van de Eerste Kamer.

Artikel 1: Wetgeving en controle Eerste Kamer

De verplichtingen, uitgaven en ontvangsten (in € 1 000)

	2011	2012	2013	2014	2015
Verplichtingen	11 034	11 918	11 289	11 378	11 378
Uitgaven – totaal	11 034	11 918	11 289	11 378	11 378
01. Apparaat	6 847	7 622	6 923	7 011	7 011
02. Vergoedingen Voorzitter en leden Eerste Kamer	4 143	4 229	4 299	4 300	4 300
03. Verenigde Vergadering	44	67	67	67	67
Ontvangsten	139	123	125	125	125

ALGEMEEN

De voorliggende raming voor 2013 sluit in grote lijnen aan bij de financiële kaders zoals die ook voor 2012 zijn gehanteerd. De aanwending van de (personele en materiële) middelen geschiedt mede ter realisering van de nieuwe werkprocessen (organisatorisch en digitaal). Kosten van renovatie van het gebouw komen in de raming niet tot uitdrukking. Deze maken deel uit van de kosten van de Rijksgebouwendienst (begroting ministerie van BZK).

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

UITGAVENARTIKEL 1, artikelonderdeel 01

APPARAAT

Personeel Eerste Kamer

De personele bezetting geeft per januari 2012 het volgende beeld te zien:

Totaal aantal ambtenaren	54
Schalen 1 t/m 4	3
Schalen 5 t/m 10	35
Schaal 11 en hoger	16

De beschikbare formatie in fulltime eenheden (fte's) bedraagt 50. De werkelijke bezetting in fte's per 1 januari 2012 bedraagt 48,87. De verdeling daarvan is als volgt:

Schaal	Aantal fte's
18	1
16	1
14	1,83
13	1,89
11	8,94
Totaal schaal 11 en hoger	14,66
10	6,00

Schaal	Aantal fte's	
9	6,94	
8	5,72	
7	2,36	
6	4,86	
5	6,99	
Totaal schalen 5 t/m 10		32,88
4	1,33	
Totaal schalen 1 t/m 4		1,33
Totaal	48,87	48,87

Overige personeelsuitgaven

Op dit onderdeel worden onder andere de volgende uitgaven geraamd en verantwoord: de kosten van inhuur externen (ter tijdelijke vervanging van medewerkers), opleiding- en cursusgelden, uitkeringen aan personeel, de kosten van de ondernemingsraad.

Postactief personeel

Op dit onderdeel worden de volgende uitgaven geraamd en verantwoord: de uitkeringen aan oud-personeel van de Kamer op wie de Wachtgeldregeling van toepassing is. Tevens worden hierop de doorberekende apparaat- en administratiekosten verantwoord.

Materieel

Fractieondersteuning Leden

Op dit onderdeel worden de kosten geraamd en verantwoord die nodig zijn voor de administratieve ondersteuning van de fracties. Het bedrag voor fractieondersteuning is in het begrotingsjaar 2012 verhoogd tot € 350 000,-. Dit bedrag blijft voor 2013 gehandhaafd. Gelet op de uitkomsten van het onderzoek inzake de Werkbelasting van Senatoren dat in 2009 heeft plaatsgehad en de aanhoudende signalen dat de fractieondersteuning in relatie tot de werkdruk voor de fracties verre van toereikend is, heeft de Huishoudelijke Commissie besloten de post fractieondersteuning op te hogen. Deze verruiming biedt de grotere fracties de mogelijkheid een parttime medewerker aan te trekken, terwijl ook de kleinere fracties over ruimere middelen voor fractieondersteuning zullen kunnen beschikken.

Vergoedingen

Op dit onderdeel worden de volgende uitgaven geraamd en verantwoord: vergoedingen aan personeel voor maaltijden bij overwerk, reis- en verblijfkosten en kosten van het vervoerplan woon-werkverkeer Staten-Generaal.

Diensten van derden/uitbestede werkzaamheden

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord door derden uitgevoerde werkzaamheden. De uitbestede werkzaamheden zijn onder andere externe advisering, (een deel van de) schoonmaak, bewaking, beveiliging, onderhoud groenvoorziening, technische en bedrijfsinstallaties, kantoor-machines, meubilair, binnen- en buitenonderhoud gebouwen. Met de Tweede Kamer is een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten met betrekking tot de beveiliging en openstelling van de Kamer. De beveiligingskosten zijn toegenomen in verband met de vergroting van het

gebouw van de Eerste Kamer en de toename van bezoekersgroepen via Stichting Pro Demos, Huis voor de Democratie en Rechtsstaat.

Overige diensten

Op dit onderdeel worden de volgende uitgaven geraamd en verantwoord: uitgaven voor porti- en bezorgkosten, telefoon en voor werving en selectie.

Algemene benodigdheden/bureaunkosten

Op dit onderdeel worden de volgende uitgaven geraamd en verantwoord: kosten voor papier, enveloppen, schrijf- en bureaubehoeften alsmede aanschaf boeken en abonnementen.

Specifieke gebruiksgoederen

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten voor aankoop van gereedschappen, dienstkleding en (kleine) vervangingsmaterialen.

Specifieke verbruiksgoederen

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten van het verbruik en vastrecht van elektra, gas, water en warmtelevering alsmede de kosten van aankoop van schoonmaakmiddelen e.d. Als gevolg van stijgende energieprijzen is deze post opgehoogd.

Representatiekosten

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten voor representatie, daaronder ook begrepen de kosten van de ontvangst van buitenlandse delegaties en genodigden. Cateringkosten voor ontvangsten worden echter verantwoord onder het onderdeel catering.

Belastingen/heffingen/retributies

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten voor rioolrecht, verontreinigingsheffing en het abonnement kabelnet aansluiting. De Tweede Kamer heeft, mede naar aanleiding van de behandeling van de raming 2009 in de Tweede Kamer, aan de Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof een subsidie toegekend. Deze subsidie strekte ertoe het mogelijk te maken dat dankzij een lager entreegeld (€ 4 in plaats van € 8) meer mensen in staat zijn een bezoek te brengen aan het Binnenhofcomplex. In de raming is voorzien in een navenante bijdrage (op basis van de formule $2/3 - 1/3$) van de Eerste Kamer. Hierbij zij aangetekend dat de Stichting Bezoekerscentrum Binnenhof in 2010 is opgegaan in de Stichting Pro Demos Huis voor de Democratie en Rechtsstaat. De bijdrage wordt aan laatstbedoelde Stichting verstrekt.

Catering Eerste Kamer

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten die betrekking hebben op alle door de cateraar aan de Eerste Kamer doorberekende kosten. Het cateringbedrijf is HACCP en ISO gecertificeerd. Het begrote bedrag op dit onderdeel is niet gewijzigd. Wel zijn tot uitdrukking gebracht afrekeningskosten. In 2009 zijn na een Europese aanbesteding de activiteiten uitgebreid met vergaderservice en aanpassing van het assortiment met duurzame en biologische producten. Facilitaire dienstver-

leners van de Eerste Kamer geven niet langer ondersteuning aan het cateringbedrijf.

Publiciteitskosten

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten: de kosten voor de (vernieuwde) websites, de kosten voor in- en externe communicatie, drukwerkkosten en de aanschaf van relatiegeschenken.

Exploitatie vervoermiddelen

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten die betrekking hebben op de dienstauto, dienstbromfiets en dienstfietsen.

Parlementaire documenten

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten van de parlementaire documenten Eerste Kamer. Met de SDU is voor de periode 2012–2017, als uitkomst van een Europese aanbesteding, een nieuw basiscontract gesloten over de elektronische bekendmaking (op basis van de Wet elektronische bekendmaking), als ook over de afname van papieren stukken. De bijdrage van de Eerste Kamer in de kosten voor elektronische bekendmaking (na de inwerkingtreding van de Wet elektronische bekendmaking), als ook het aandeel van de Kamer in de (sterk verminderde) afname van papieren drukwerk, zal op dit onderdeel worden verantwoord.

Automatiseringskosten

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de kosten van de dienstverleningsovereenkomst automatisering (DVO) met de Tweede Kamer, lijnhuur verbindingen en personeel- en salarissysteem. De kosten voor de DVO blijken lager uit te vallen dan eerder geraamd.

Uitzending leden en ambtenaren naar het buitenland

Op dit onderdeel worden geraamd en verantwoord de reis- en verblijfkosten, alsmede andere uitgaven betreffende de uitzending van leden en begeleidende ambtenaren van de Eerste Kamer naar het buitenland. Bij het geraamde bedrag is rekening gehouden met het toenemend interparlementair verkeer in verband met de Europese werkzaamheden van de Eerste Kamer.

In de «Wet vergoedingen leden Eerste Kamer» is aan het eind van 2011 een nieuw artikel toegevoegd, namelijk artikel 9a. «Kamerleden die een functie vervullen in een internationaal parlementair assemblee, vergaderingen die voortvloeien uit voor nationale parlementen geldende verplichtingen uit hoofde van Europese of internationale verdragen of uit hoofde van een uit het lidmaatschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voortvloeiende verplichting deel te nemen aan vergaderingen met leden van andere nationale parlementen en voor deelname geen honorering ontvangen, ontvangen daarvoor een vergoeding op grond van dit artikel». De vergoeding bedraagt 25% van de vergoeding berekend op grond van artikel 4 van deze wet; dit betekent een vergoeding van € 499.57 per dag, exclusief een Eerste Kamer vergaderdag.

Aanschaf/vervangning van overige investeringsgoederen

In de raming is een extra bedrag voor specifieke investeringen, zoals de vervanging van financiële software, geraamd.

UITGAVENARTIKEL 1, artikelonderdeel 02,

VERGOEDINGEN VOORZITTER EN LEDEN EERSTE KAMER

De raming van dit artikel is gebaseerd op de vigerende wettelijke regeling inzake de vergoeding voor de werkzaamheden, de vergoeding voor secundaire voorzieningen en de kostenvergoedingen van de Voorzitter en de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

UITGAVENARTIKEL 1, artikelonderdeel 03,

VERENIGDE VERGADERING

Op dit artikel worden geraamd en verantwoord alle kosten die verband houden met het in orde brengen van de Ridderzaal voor de Verenigde Vergadering op de derde dinsdag van september. Op dit artikel worden ook de uitgaven voor een eventuele herdenkingsbijeenkomst verantwoord. Gezien het incidentele karakter van deze laatste uitgaven, worden deze niet geraamd.

ONTVANGSTENARTIKEL 1, artikelonderdeel 01,

ONTVANGSTEN

Diverse ontvangsten

Op dit artikel worden de ontvangsten van diverse aard geraamd en verantwoord. Dit betreft vooral de volgende posten: opbrengst catering-verkopen en verkoop relatiegeschenken Eerste Kamer.

UITSPLITSING NAAR UITGAVEN- EN ONTVANGSTEN BETREFFENDE DE REALISATIE 2011, BEGROTING 2012 EN DE RAMING 2013

(RAMING VAN DE) UITGAVEN – uitsplitsing naar uitgavensoort in €

	artikel- onderdeel;		Realisatie 2011	Begroting 2012	Raming 2013
artikel	deel	omschrijving			
9 901		Wetgeving en controle Eerste Kamer totaal	11 033 870	11 918 400	11 289 000
	01	APPARAAT – totaal	6 847 285	7 622 200	6 923 196
		Personeel Eerste Kamer – totaal	3 575 410	4 295 000	3 830 000
		Ambtelijk personeel	3 166 006	3 319 000	3 386 000
		Overige personeelsuitgaven	366 470	931 000	398 000
		Postactieven – Wachtgelden	42 934	45 000	46 000
		Materieel – totaal	3 271 875	3 327 200	3 093 195
		Uitzending leden en ambtenaren buitenland	53 419	105 000	105 000
		Vergoedingen	111 130	115 200	118 300
		Diensten van derden/uitbesteding	704 570	821 500	758 000
		Fractieondersteuning Leden	166 492	350 000	350 000
		Overige diensten	303 068	266 000	272 000
		Algemene benodigdheden/bureaukosten	134 688	100 000	107 000
		Specifieke gebruiksgoederen	9 818	1 500	3 000
		Specifieke verbruiksgoederen	136 149	143 000	155 000
		Representatiekosten	17 092	18 000	19 000
		Belastingen/heffingen/contributies	13 153	88 000	51 000
		Catering Eerste Kamer	323 673	315 000	315 000
		Publiciteitskosten	354 853	493 000	383 000
		Exploitatie vervoermiddelen	10 864	11 000	12 500
		Parlementaire documenten	120 975	120 000	100 000

artikel- onderdeel;			Realisatie 2011	Begroting 2012	Raming 2013
artikel	deel	omschrijving			
		Automatiseringskosten	206 543	162 500	164 000
		Aanschaf/vervang overige investeringsgoederen	605 388	217 500	180 395
	O2	VERGOEDINGEN VOORZITTER EN LEDEN EERSTE KAMER – totaal	4 143 128	4 229 200	4 298 804
		Pensioen Oud – Voorzitters	14 885	15 200	15 504
		Vergoeding voor de werkzaamheden	2 001 854	2 042 000	2 082 840
		Vergoeding voor secundaire voorzieningen	198 984	203 000	207 060
		Kostenvergoedingen	1 927 405	1 969 000	1 993 400
	O3	VERENIGDE VERGADERING – totaal	43 457	67 000	67 000
		Grafelijke zalen voor de verenigde vergadering	43 457	67 000	67 000

(RAMING VAN DE) ONTVANGSTEN – uitsplitsing naar ontvangstensoort in €

artikel-onderdeel;			Realisatie 2011	Begroting 2012	Raming 2013
artikel	deel	omschrijving			
9 901		Wetgeving en controle Eerste Kamer – totaal	139 087	123 700	125 500
	O1	ONTVANGSTEN – totaal	139 087	123 700	125 500
		Diverse ontvangsten	136 911	120 900	122 500
		Vergoeding verleende diensten	2 176	2 800	3 000